Dosarul nr. 2a-4571/23
(2-17115001-02-2a-12122023)
Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul Telenești), judecător Gheorghe Ciobanu

D E C I Z I E

12 martie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Marina Anton și Ina Dutca
Grefier: Alen Grigoriev

examinând în ședință publică, în ordine de apel, cererea de apel declarată de avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 25 septembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iordan Ghenadie împotriva lui Munteanu Andrei, intervenient accesoriu SRL „MoldTrans-Tur” privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 22 noiembrie 2017, Iordan Ghenadie a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Munteanu Andrei privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii depuse reclamantul a indicat că, la 09 octombrie 2016, ora 07:05, conducătorul autobuzului de model „Mercedes” (*****) *****, numărul de înmatriculare*****, Munteanu Andrei Valentin, a comis un accident rutier tamponîndu-se de un autoturism de model „*****” cu numărul de înmatriculare ***** pe traseul *****-*****, km ***** în preajma satului *****raionul Telenești. Potrivit dosarului contravențional întocmit de către Inspectoratul de Poliție Telenești, agentul constatator Valeriu Nastas a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr.*****prin care s-a stabilit că Munteanu Andrei Valentin se face vinovat de producerea accidentului rutier în urma căruia, a fost avariat automobilul „*****”, cu numărul de înmatriculare *****al cărui proprietar este reclamantul, Iordan Ghenadie Tudor. Procesul verbal fiind semnat de către agentul constatator, victima și contravenientul Munteanu Andrei Valentin.

Reclamantul invocă că potrivit actului de examinare a mijlocului de transport

auto nr. 2701/10A și a Raportului de evaluare a pagubei nr. 2701/10A al automobilului de marca „*****”, cu numărul de înmatriculare *****întocmit de către Uniunea Experților Evaluatori Independenți din Republica Moldova, SRL „Exauto-Plus” s-a stabilit că valoarea prejudiciului cauzat este în mărime de 63.821,65 lei.

Potrivit procesului-verbal, întocmit la 17.10.2016 de către Inspectoratul de Poliție Telenești, s-a constatat că Iordan Ghenadie Tudor este proprietarul autobuzului de model „*****” cu numărul de înmatriculare *****care activează la SRL „Moldtrans-Tur” (transmis în locațiune), iar conducătorul auto al autobuzului nominalizat în momentul producerii accidentului rutier menționat a fost Munteanu Andrei Valentin. Acest fapt se confirmă și prin declarațiile scrise ale lui Munteanu Andrei Valentin la locul accidentului, conform procesului-verbal din 17.12.2016 întocmit de către același agent constatator.

Reclamantul afirmă, cu privire la accidentul rutier că a fost întocmit inclusiv un Raport de către SRL „Moldtrans-Tur” în care se face trimitere la actele de expertiză și se reiterează valoarea prejudiciului cauzat proprietarului Microbuzului „*****”, cu numărul de înmatriculare *****.

La 17 noiembrie 2016, SRL „Moldtrans-Tur” a emis ordinul nr. 50 prin care a dispus efectuarea unei anchete de serviciu pe marginea accidentului rutier în care a fost implicat șoferul Munteanu Andrei Valentin. La 21 noiembrie 2016, SRL „MoldtransTur” a emis ordinul nr. 51 „cu privire la repararea prejudiciului material ca urmare a accidentului rutier comis la 09.10.2016 prin care i-a propus lui Munteanu Andrei Valentin să repare prejudiciu în mod benevol. Precizează că, până în prezent, Munteanu Andrei Valentin a achitat doar suma de 5.000 lei din suma totală de 63821,65 lei.

Inițial, reclamantul a solicitat încasarea de la Munteanu Andrei Valentin a sumei de 58821,65 lei prejudiciul cauzat, 8509,80 lei dobânda de întârziere, 62166,72, lei venitul ratat, în total 129498, 17 lei (una sută douăzeci și nouă mii patru sute nouăzeci și opt, 17) lei.

Ulterior, la 29.01.2019, Iordan Ghenadie a depus cerere de chemare în judecată concretizată împotriva lui Munteanu Andrei, intervenient accesoriu SRL „MoldTrans-Tur” privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată din 06 martie 2019, avocatul Cotună Andrian a susținut cererea, invocând că aceasta a fost concretizată după parvenirea Raportului de expertiză judiciară de la Centrul Național de Expertize Judiciare nr.1707 din 19.11.2018, iar instanța a dispus primirea spre examinare.

Conform cererii de chemare în judecată concretizată, reclamantul a solicitat obligarea lui Munteanu Andrei să achite în mod integral suma bănească în mărime de 158140,26 lei, inclusiv prejudiciul efectiv în mărime de 65120,00 lei; dobânzi

legale de întârziere în sumă de 24512,77 lei, care susține că rezultă din suma prejudiciului efectiv; venitul ratat în sumă de 62166,72 lei, a dobânzilor legale de întârziere în sumă de 1240,77 lei; plata pentru expertiza auto-merceologică în sumă de 2100,00 lei; cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3 000,00 lei.

Ulterior, la 04.06.2019 și la 20.07.2020, reprezentantul reclamantului Iordan Ghenadie, avocatul Andrian Cotună, a înaintat cerere privind reducerea cuantumului pretențiilor la cererea de chemare în judecată (f.d. 162-173, Vol. I; f.d. 229-241, Vol. I), și anume încasarea de la Munteanu Andrei în beneficiul lui Iordan Ghenadie a prejudiciului material în sumă de 65120 lei, încasarea de la Munteanu Andrei în beneficiul lui Iordan Ghenadie a prejudiciului material sub forma venitului ratat în mărime de 13579,21 lei, încasarea de la Munteanu Andrei în beneficiul lui Iordan Ghenadie Tudor a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4000 lei, a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 2100 lei, cât și a cheltuielilor pentru executarea actelor judiciare suportate în legătură cu punerea în executare a încheierii de asigurare a acțiunii.

În drept, reclamantul Iordan Ghenadie Tudor și-a motivat acțiunea în baza prevederilor art. 5, 7, 8, 166, 167, 174-176, Codul de Procedură Civilă, art. 11 lit. g), 14, 512 alin. (1), 514, 572, 602, 603 alin. (1), 607, 609, 610, 611, 619 Codul Civil al Republicii Moldova.

Prin încheierea din 24 martie 2023 a judecătorului Judecătoriei Orhei sediul Telenești, Gheorghe Ciobanu, s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Moldtrans-Tur” în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iordan Ghenadie împotriva lui Munteanu Andrei privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 25 septembrie 2023, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Iordan Ghenadie împotriva lui Munteanu Andrei, intervenient accesoriu SRL „MoldTrans-Tur” privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Munteanu Andrei, în beneficiul lui Iordan Ghenadie prejudiciul material cauzat, în mărime de 65120,00 (șaizeci și cinci mii o sută douăzeci, 00) lei, prejudiciul material sub formă de venit ratat în mărime de 13579,21 (treisprezece mii cinci sute șaptezeci și nouă, 21) lei, dobândă de întârziere în mărime de 3322,11 (trei mii trei sute douăzeci și doi, 11) lei, costul cheltuielilor de efectuare a expertizei de 2100,00 (două mii o sută, 00) lei și costul cheltuielilor de asistență juridică de 4 000, 00 (patru mii, 00) lei. S-a încasat de la Munteanu Andrei în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 2 460,64 (două mii patru sute șaizeci, 64) lei.

La 27 septembrie 2023, avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei a depus o cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 25 septembrie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie

respinsă integral.

În motivarea cererii de apel, a invocat prevederile art. 385 alin. (1) lit. c) al Codului de procedura civilă, coroborat cu art. 386 alin. (1) lit. c) şi d) ale Codul de procedură civilă.

Astfel, cu referire la admiterea de către instanţă a solicitării intimatului /reclamant de a fi scutit de taxă de stat, în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, a menționat că reclamantul /intimat a solicitat de a fi scutit de taxă de stat, în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, motivând prin faptul, că obiectul acţiunii vizează repararea prejudiciului material cauzat prin contravenţie, care este asimilată infracţiunii din perspectiva art. 6 din CEDO (a se vedea cauza Tsonyo Tsonev vs. Bulgaria (nr. 2), 2376/03, 14 ianuarie 2010), însă exemplul adus aici (Bulgaria) nu are nimic comun cu prezentul caz. Acolo a fost comisă o abatere juridică la calificarea faptei şi, din această cauză reclamantul a fost atras atât la răspundere administrativă, cât şi la răspundere penală, pentru săvârşirea aceleaşi fapte. La caz, însă fapta a fost calificată corect, contravenientului i s-a aplicat sancţiunea administrativă, termenul de prescripţie fiind expirat. În confirmarea faptului că, cazul „Bulgaria” nu este aplicabil în situaţia de față, or, în situaţii similare instanţele naţionale percep taxa de stat de la reclamant.

Mai mult ca atât, potrivit articolului 83 alin. (1) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat din 03 decembrie 1992.

În concluzii, apelantul a constatat că, ilegal a admis instanţa solicitarea reclamantului de a fi scutit de plata taxei de stat, în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) CPC şi în contextul că, nu există la materialele cauzei vreo hotărâre judecătorească definitivă, prin care să se constate faptul că, Iordan Ghenadie este recunoscut ca parte civilă şi anume el este victima în raportul dat, or, posesor de drept, în speţă este S.R.L. „MoldTrans-Tur”. Dovadă în acest sens este şi Actul de examinare a mijlocului de transport auto nr. 2701/10 A din 28.10.2016, unde la rubrica "Proprietar" este indicat " S.R.L. „MoldTrans-Tur" şi nicidecum Iordan Ghenadie.

Pe cale pe consecinţă, în conformitate cu articolul 387 din Codul contravențional, unde este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenţie, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale, se constată că, calitatea de victimă şi prejudiciul material i s-a cauzat SRL „MoldTrans-Tur" şi nu, cum eronat a stabilit instanţa că, Iordan Ghenadie poate fi scutit de plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (l) lit. a) CPC.

Cu referire la recuperarea prejudiciului material, a menționat apelantul că fiind angajat în calitate de şofer la S.R.L. ,,MoldTrans-Tur", dovadă (Foaia de parcurs pentru autobuze seria ***** nr. *****, eliberată pe numele lui Munteatnu Andrei, de către S.R.L. ,,MoldTrans-Tur", anexă la dosar), la 09 octombrie 2016, apelantul, manevrând autobusul de model *****(*****) *****, numărul de înmatriculare*****, pe traseul *****-*****, km 61+ 200, în preajma satului *****din mun. *****, manifestând imprudenţă la trafic şi ignorând prevederile pct. 45 alin. (1) lit. d); 51 (b) al Regulamentului circulaţiei rutiere, s-a tamponat cu autoturismul de model ***** cu numărul de înmatriculare *****. Drept urmare, în privinţa lui Munteanu Andrei a fost întocmit un proces-verbal cu privire la constatarea contravenţiei prevăzute de art. 242 alin. (2) Cod Contravenţional.

Astfel, în urma deteriorării mijlocului de transport, Munteanu Andrei, fiind găsit vinovat de comiterea accidentului rutier, în timpul exercitării muncii sale, a cauzat pentru S.R.L. ,,MoldTrans-Tur" iniţial, un prejudiciu material în sumă de 63821,65 lei (conform Ordinului nr. 51 din 21 noiembrie 2016, emis de către S.R.L. ,,MoldTrans-Tur" cu privire la repararea prejudiciului material ca urmare a accidentului rutier comis, în baza art. 342 al CM nr. 154 din 28.03.2003, precum şi a Actului de examinare al mijlocului de transport auto nr. 2701/10 A din 28. 10. 2016 şi al Raportului de evaluare a pagubei nr. 2701/10 A din 03.11.2016 întocmite de SRL ,,Exauto-Plus"), iar în urmă expertizei judiciare repetate, dispuse prin încheiere de către instanţă, potrivit concluziei din Raportul de expertiză Judiciară nr. 1707 din 19.11.2018, întocmit de Centrul Naţional de Expertize Judiciare, prejudiciul material a fost evaluat în sumă de 70120 lei.

Analizând în continuare materialele anexate la dosar şi hotărârea instanţei de fond emisă asupra acţiunii *supra*, constată că eronat a stabilit insţanţa raportul litigios dintre Iordan Ghenadie şi Munteanu Andrei.

Conform, Capitolului XX CPC, se prevede că, pârâtul (reclamatul) este subiectul raportului juridic litigios, împotriva căruia în instanţa de judecată se porneşte un proces ca fiind prezumat a fi încălcat sau contestat drepturile subiective ale reclamantului. Tot aici, invocarea excepţiei lipsei calităţii procesuale, fie de către părţi, fie de către instanţă din oficiu, este mijlocul procesual prin care este semnalată lipsa calităţii procesuale a uneia dintre părţi. Acest lucru s-ar putea traduce ca o inexistenţă a unei legături între persoana chemată în judecată şi raportul juridic de drept material invocat. Admiterea acestei excepţii de fond, absolute, are drept consecinţă respingerea cererii de chemare în judecată pe motiv că a fost introdusă de o persoană fără calitate procesuală (în cazul reclamantului) sau împotriva unei persoane fără calitate procesuală (în cazul pârâtului).

Altfel, în aceeaşi cauză, nu se poate înlocui persoana chemată în judecată care nu are calitate procesuală cu persoana care ar avea această calitate, ci, după

respingerea acţiunii formulate împotriva persoanei greşit indicate, reclamantul va putea să introducă o nouă cerere de chemare în judecată, cu justificarea corectă a calităţii procesuale a pârâtului.

Mai mult, potrivit cu art. 327, 328, 333, 337, 338 şi 334 din CM, raportat la art. 59 alin. (1) CPC, unde ,,parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării, ca subiect al raportului material litigios, pârât în speţă nu este Munteanu Andrei, dar S.R.L. ,,MoldTrans-Tur", care , la rândul lui poate recupera prejudiciul material provocat de către salariat prin înaintarea unei acţiuni în regres împotriva salariatului, la caz, împotriva lui Munteanu Andrei. Or, dreptul la înaintarea acţiunii în regres se naşte de la data recuperării depline a prejudiciului de către angajator şi tot de la această dată începe să curgă şi termenul de înaintare a acţiunii.

Întru confirmarea celor expuse, a reiterat faptul că, prin procesul-verbal cu privire la contravenţie, Seria MAI nr. *****, s-a constatat că Munteanu Andrei se face vinovat de producerea accidentului sus-menţionat, în urma căruia a fost avariat autobusul de model *****(*****) *****, numărul de înmatriculare*****.

La 08 septembrie 2016, anterior producerii accidentului, între Iordan Ghenadie (locator) şi S.R.L. ,,MoldTrans-Tur" (locatar) a fost încheiat contractul de locaţiune nr. 282, unde autobuzul de model *****(*****) *****, numărul de înmatriculare***** a constituit obiectul contractului dat. Prin urmare, în data producerii accidentului rutier, posesor de drept al autobuzului de model *****(*****) *****, numărul de înmatriculare***** se face S.R.L. ,,MoldTrans-Tur".

Or, contractul de locaţiune, în temeiul art. 875-910 CC, este contractul prin care o persoană se obligă să dea celeilalte persoane un bun pentru a-1 folosi, a-1 deţine, pe o perioadă de timp, pentru care primeşte o plată numită chirie, iar locatarul pe de altă parte se obligă: să achite chiria; să utilizeze bunul conform destinaţiei; să păstreze şi să protejeze bunul; să efectueze reparaţiile curente ale bunului ce ţin de uzura normală a bunului; să înapoiere bunul la expirarea termenului contractului în aceeaşi stare în care l-a primit; să efectueze reparaţia bunului, dacă acesta a suferit defecte din vina locatarului.

Prin urmare, este un raport juridic între proprietarul bunului, Iordan Ghenadie, având calitatea de locator şi S.R.L. ,,MoldTrans-Tur", locatar. Astfel, conform relaţiilor contractuale dintre Iordan Ghenadie şi S.R.L. ,,MoldTrans-Tur", Societatea cu răspundere limitată ,,MoldTrans-Tur", este obligată să repare prejudiciul cauzat reclamantului şi nicidecum conducătorul autobuzului, Munteanu Andrei, aşa cum neîntemeiat a constatat instanţa de fond, invocând, în speţă, pretinsa scrisoare de recomandare privind rugămintea lui Iordan Ghenadie către S.R.L. ,,MoldTrans-Tur", de al angaja pe Munteanu Andrei în calitate de şofer în compania vizată. Or, în cazul dat, s-ar face o interpretare ambiguă, în situaţia când

o persoană poate fi angajată la rugămintea altei persoane, atunci se face excepţie de la legea naţională şi internaţională, şi se obligă persoana angajată în bază de contract individual de muncă, în conformitate cu legislaţia muncii şi a Constituţiei RM, la asumarea restituirii tuturor cheltuielilor nu faţă de angajator, dar către persoana terţă, care l-a recomandat, ca un fel de răsplată pentru rugăminte. Un fel, de executare a legii făcute de persoana, care a rugat.

Or, prin hotărârea contestată se reiterează anume acest fapt, prin invocarea de către aceasta a pnct. 3.11. al Contractului de locaţiune operaţional nr. 282 din 08.09.2016, unde „Locatorul" (Iordan Ghenadie) prin persoana şoferilor săi răspunde de starea tehnică şi integritate mijlocului de transport dat în locațiune. Astfel, se pune întrebarea în ce măsură legală este în drept, Iordan Ghenadie să răspundă de starea tehnică şi de integritatea mijlocului de transport, dat în locaţiune, prin persoana lui Munteanu Andrei. Totodată, ce trebuie să înțeleagă prin sintagma „şoferii lui Iordan Ghenadie".

La fel, eronat a constatat instanţa că, intimatul Iordan Ghenadie a suportat cheltuieli pentru reparaţia automobilului, obiect al contractului de locaţiune, invocând în speţă, Raportul de expertiză judiciară nr. 1707 din 19.11.2018 (f.d. 105-108), or, prin raportul respectiv s-a indicat suma aproximativ, necesară pentru reparaţia automobilului şi nicidecum concluziile Raportului de expertiză, la caz, nu servesc drept confirmare a cheltuielilor suportate de către intimat asupra reparaţiei automobilului. Mai mult, expertiza *supra*, a fost ordonată de către S.R.L. „MoldTrans-Tur", fapt ce se confirmă prin înscrisul de la rubrica „proprietar - „MoldTrans-Tur".

Or, la materialele cauzei lipsesc careva probe (bonuri de plată, facturi), ce ar confirma faptul că, Iordan Ghenadie a efectuat reparaţia automobilului şi a suportat cheltuieli băneşti pentru reparaţia acestuia în suma de 65120,00 lei aşa cum neîntemeiat a constatat instanţa. Mai mult, reieşind din faptul că, automobilul vizat, era dat în locaţiune la S.R.L. „MoldTrans-Tur", aplicabil la caz, este şi art. 341 C.M., unde determinarea mărimii prejudiciului se face, după cum succede: mărimea prejudiciului material cauzat angajatorului se determină conform pierderilor reale, calculate în baza datelor de evidenţă contabilă. În cazul sustragerii, pierderii, distrugerii sau deteriorării bunurilor angajatorului atribuite la mijloacele fixe, mărimea prejudiciului material se calculează pornindu-se de la costul de inventar (preţul de cost) al valorilor materiale, minus uzura, conform normelor stabilite.

Cu atât mai mult că, accidentul s-a produs în timpul programului de lucru şi în legătură cu munca apelantului, fapt confirmat prin Foaia de parcurs pentru autobuse, Seria ***** nr. *****, eliberată de către S.R.L. „MoldTrans-Tur", acestuia pentru ruta Chişinău-*****, în data de 08.10.2016 - 09.10.2016 şi prin procesul-verbal cu privire la contravenţie, Seria MAI nr. *****, anexă la dosar.

Potrivit art. 327 alin. (1) din Codul muncii, salariatul care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligaţiilor sale de muncă, un prejudiciu material şi / sau moral celeilalte părţi, repară acest prejudiciu conform prevederilor legislaţiei muncii.

Nu în ultimul rînd, e important şi faptul că, chiar reclamantul recunoaşte raportul de muncă între S.R.L. „MoldTrans-Tur” şi Munteanu Andrei, făcând trimitere la procedura iniţiată de către angajator, adică S.R.L. „MoldTrans-Tur”, de constituire a unei comisii, pentru a efectua Ancheta de serviciu întru stabilirea prejudiciului material pricinuit şi cauzele aparaţiei lui şi la Ordinul nr. 51 din 21.11.2016, privind repararea prejudiciului material ca urmare a accidentului rutier comis la 09.10.2016, emis de către S.R.L. „MoldTrans-Tur”, în calitatea sa de angajator, către Munteanu Andrei, având calitate de salariat.

Tot aici, apelantul a indicat ca fiind eronate concluziile instanţei cu privire la aşa zisa "Recipisă" semnată de Munteanu Andrei către Iordan Ghenadie, în contextul, în care S.R.L. „MoldTrans-Tur” (angajatorul) după iniţierea procedurii de constituire a unei comisii, pentru a efectua Ancheta de serviciu întru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit şi cauzele apariţiei lui, a emis Ordinul nr. 51 din 21 noiembrie 2016, privind repararea prejudiciului material de către Munteanu Andrei, ca urmare a accidentului rutier comis la 09 octombrie 2016. Ca rezultat, după ce a făcut cunoştinţă cu ordinul vizat, apelantul şi-a exprimat dezacordul vis-a-vis de suma indicată, cu referire la repararea prejudiciului material de către acesta şi nicidecum, aşa cum eronat a constatat instanţa de fond că, Munteanu Andrei a semnat o recipisă. La caz, invocă articolul 344 alin. (4) Codul muncii, unde, în caz de apariţie a divergenţelor privind modul de reparare a prejudiciului material, părţile sânt în drept să se adreseze în instanţa de judecată în termen de un an din ziua constatării mărimii prejudiciului (titlul XII).

Prin urmare, pe cale de consecinţă, se conchide că, în cazul în care salariatul (Munteanu Andrei) a refuzat, prin înscrierea obiecţiilor la Ordinul nr. 51 din 21 noiembrie 2016, exprimându-şi, astfel, dezacordul cu suma imputată, în executarea modului stabilit pentru repararea prejudiciului material, angajatorul (S.R.L. „MoldTrans-Tur”) a fost în drept să se adreseze în instanţa de judecată în termen de un an din ziua constatării mărimii prejudiciului.

Or, potrivit art. 355 alin. (1) raportat la art. 344 alin. (4) CM, cererea despre plata despăgubirilor în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor de către una din părţile contractului individual de muncă se depune în instanţa de judecată în următoarele termene: - un an de la data la care angajatorul a cunoscut mărimea prejudiciului; în cazul în care au apărut divergenţe privind modul de reparare a prejudiciului material cauzat de către salariat angajatorului, unde, termenul menţionat este termen de prescripţie, deoarece se referă la un drept de acţiune.

Astfel, la caz, se deduce că, angajatorul (S.R.L. „MoldTrans-Tur”), a refuzat

tacit întru repararea prejudiciului material de către Munteanu Andrei, adică de către apelant. Or, S.R.L. „MoldTrans-Tur” a înaintat demers în susţinerea acţiunii lui Iordan Ghenadie, vis-a-vis de recuperarea prejudiciului material, depăşind cu mult termenul de un an.

Potrivit Hotărârii Explicative a Plenului CSJ nr. 11 din 2005 cu privire la aplicarea legislaţiei ce reglementează obligaţia uneia dintre părţile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părţi, răspunderea materială a salariatului constă în repararea prejudiciului material cauzat angajatorului în timpul executării contractului individual de muncă. Acesta este un tip de răspundere individuală şi intervine indiferent de faptul dacă salariatul a fost tras la răspundere disciplinară, administrativă sau penală. Se specifică că prin prisma art. l şi 3 din Codul muncii angajatorul este persoana juridică sau fizică care angajează salariaţi în bază de contract individual de muncă şi că dispoziţiile Codului muncii se aplică atât salariaților, cetăţeni ai Republicii Moldova, cât şi salariaţilor cetăţeni străini sau apatrizi încadrați în muncă în baza unui contract individual de muncă, de aceea prevederile Codului muncii privind recuperarea prejudiciului, inclusiv şi cel cauzat angajatorului, se aplică în toate litigiile apărute la întreprinderi, instituţii, organizaţii, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, inclusiv la întreprinderile individuale ţărăneşti (de fermier) etc.

Tot aici, la examinarea litigiilor privind recuperarea prejudiciului cauzat de salariaţi se va ţine cont că, elementele răspunderii materiale ale salariatului faţă de angajator sânt următoarele: a) cel care a produs prejudiciul trebuie să aibă calitatea de salariat al unităţii păgubite; b) fapta ilicită şi personală a salariatului trebuie să fie săvârşită în legătură cu munca sa. Dacă fapta este săvârşită în timpul programului de muncă dar nu este în legătură cu munca, salariatul va răspunde conform normelor de drept civil (răspundere delictuală); c) prejudiciul reprezintă o modificare a patrimoniului angajatorului şi constă în diminuarea activului sau în creşterea pasivului patrimonial ; d) prejudiciul trebuie să fie un rezultat al faptei ilicite săvârşite de salariat; e) existenţa vinovăţiei salariatului în cauzarea prejudiciului.

Astfel, în speţă, sunt prezente elementele răspunderii materiale ale salariatului faţă de angajator, dar nu a răspunderii delictuale civile (art. 1398 CC al RM).

În acelaşi context, raportat la art. 333 alin. (2) CM, angajarea răspunderii materiale a salariatului, prejudiciu trebuie să fie: efectiv, adică să existe o diminuare a patrimoniului, dar să nu fie evaluat şi prin venitul ratat, se atenţionează prin aceeaşi hotărâre a Plenului CSJ.

Neîntemeiate sunt şi aprecierile instanţei cu privire la existenţa răspunderii delictuale civile faţă de angajator, dar nu a răspunderii materiale ale salariatului. Aici, se constată că, instanţa se contrazice, or, aceasta invocă pe deoparte, existenţa

răspunderii delictuale civile faţă de angajator (S.R.L. ,,MoldTrans-Tur”), pe de altă parte, existenţa răspunderii delictuale civile faţă de Iordan Ghenadie.

Invocând, în context, contractul nr. 36/16 din 05 octombrie 2016 cu privire la răspunderea materială individuală deplină, încheiat de către S.R.L. ,,MoldTrans-Tur”, în calitate de angajator cu Munteanu Andrei, în calitate de salariat (f.d. 36, Vol. II). Şi aici apare întrebarea, care a fost temeiul de constatare a existenţei răspunderii delictuale civile de către Munteanu Andrei, în calitate de salariat, faţă de Iordan Ghenadie, în situaţia când contractul a fost încheiat între apelant şi S.R.L. ,,MoldTrans-Tur”, în calitate de angajator.

Mai mult, fiind indus în eroare, apelantul a semnat contractul de răspundere materială, nefiindu-i explicat conţinutul şi efectele acestuia, or, ultimul n-a cunoscut despre contractul dat, până reclamantul l-a prezentat în instanţa de judecată. În context, nu se exclude probabilitatea că, acest contract i-a fost dat lui Munteanu Andrei, printre alte acte la angajare, fără ca acesta să înţeleagă ce semnează.

În conformitate cu art. 327 alin. (1) şi (2) din Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul), care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligaţiilor sale de muncă, un prejudiciu material şi/sau moral celeilalte părţi repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod şi altor acte normative. Contractul individual şi/sau cel colectiv de muncă pot specifica răspunderea materială a părţilor. În acest caz, răspunderea materială a angajatorului faţă de salariat nu poate fi mai mică, iar a salariatului faţă de angajator - mai mare decât cea prevăzută de prezentul cod şi de alte acte normative.

Tot aici, potrivit prevederilor art. 337 alin. (2) din Codul muncii, conform cărora, salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art. 338 din Codul muncii. Conform art. 338 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri. Iar, potrivit art. 339 alin. (1) şi (2) din Codul muncii, contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vârsta de 18 ani şi care deţine o funcţie sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrară, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise. Nomenclatorul funcţiilor şi lucrărilor menţionate la alin. (1), precum şi contractul-tip cu privire la răspunderea materială individuală deplină, se aprobă de Guvern.

Rezultă, aşadar, din citarea textului menţionat că, în baza acestui contract,

salariatul poartă răspundere materială deplină pentru neasigurarea păstrării (deteriorarea) bunurilor ce i-au fost transmise. Însă, enumerarea funcţiilor cu care se poate încheia o înţelegere privind răspunderea materială deplină, condiţiile de aplicare a ei, precum şi contractul-tip al răspunderii materiale sunt stabilite de lege.

La caz, cu certitudine s-a constatat că, la momentul angajării lui Munteanu Andrei în funcţia de şofer, între angajatorul S.R.L. „MoldTrans-Tur” şi salariatul Munteanu Andrei a fost încheiat contractul de răspundere materială deplină, conform căruia salariatul şi-a asumat răspunderea materială integrală pentru valorile materiale aflate în gestiunea sa. Apelantul a reiterat că angajatorul S.R.L. „MoldTrans-Tur" a încheiat contractul de răspundere materială deplină cu încălcarea prevederilor imperative ale legii, contractul menţionat fiind nul de drept (art. 217 alin. (1), art. 220 alin. (1) din Codul civil, în redacţia veche), neproducând astfel, careva efecte juridice.

În acest context, se reţine că, prin H. G. nr. 449 din 29 aprilie 2004, a fost aprobat Nomenclatorul funcţiilor deţinute şi lucrărilor executate de către salariaţi cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise. Prin urmare, se remarcă faptul că, Munteanu Andrei, nu este persoana cu care poate fi încheiat un contract de răspundere materială deplină, deoarece funcţia deţinută de către acesta nu cade sub incidenţa Nomenclatorului aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004.

În acest sens, nu poate fi reţinut argumentul instanţei de fond că, funcţia de şofer se încadrează în categoria „salariaţii care transportă, prelucrează, livrează şi păstrează valori (bunuri), prevăzută în anexa nr. 1 al Nomenclatorului”.

La fel, a menționat că în legătură cu acest fapt, se constată că, temeiurile răspunderii materiale depline sunt exhaustive şi nu pot fi extinse prin analogie. Or, răspunderea materială deplină a salariatului survine numai în cazurile expres prevăzute de lege. Pentru raţiunile înfățișate, se conchide că, semnarea unui contract de răspundere materială deplină cu conducătorul mijlocului de transport auto, contravine art. 339 al Codului muncii şi H. G. nr. 449 din 29 aprilie 2004, respectiv, nu poate fi reţinut în speţă drept probă în susţinerea poziţiei instanţei, întrucât nu reprezintă un temei justificat şi legal.

În speţă, apelantul nu poate fi atras la răspundere materială deplină, or, conform materialelor dosarului dânsul a fost sancţionat administrativ pentru încălcarea regulilor de circulaţie, de către organul constatator, dar nu prin sentinţă judecătorească. În acelaşi timp, atrage atenţia că, potrivit art. 336 Codul muncii, pentru prejudiciul cauzat angajatorului, salariatul poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Raportând la caz, prevederile enunţate, conchide că, pentru prejudiciul cauzat

angajatorului (S.R.L. „MoldTrans-Tur”), Munteanu Andrei urmează să răspundă material în limitele salariului mediu lunar pentru prejudiciul cauzat S.R.L. „MoldTrans-Tur” şi în rezultat, neîntemeiat instanţa de fond, a ajuns la concluzia de a încasa de la Munteanu Andrei în beneficiul lui Iordan Ghenadie suma prejudiciului material deplin în mărime de 65120,00 (şaizeci şi cinci mii una sută douăzeci, 00) lei

Cu referire la pretenţiile reclamantului/intimat privind venitul ratat şi dobânda de întârziere constată că, ironic şi neîntemeiat instanţa de fond le-a admis, or, bunul asupra căruia se solicită repararea prejudiciului cauzat, constituie obiectul contractului de locaţiune încheiat între reclamant/intimat şi S.R.L. „MoldTrans-Tur", iar reclamantul/intimat la rândul său, încasează în temeiul pct.3.2 al contractului plata pentru bun, chiria. Mai mult, salariatul este obligat să repare prejudiciul real provocat angajatorului. Deci, apelantul este impus, prin lege să repare prejudiciul real provocat S.R.L. „MoldTrans-Tur", dar nicidecum reclamantului/intimat.

Potrivit prescripțiilor legale ale art. 333 alin. (1) şi (2) din Codul muncii, (2) la stabilirea răspunderii materiale, în prejudiciul ce urmează a fi reparat nu se include venitul ratat de angajator ca urmare a faptei săvârşite de salariat.

Rezultă, aşadar, din citarea normei legale menţionate că, neîntemeiată este concluzia instanţei de fond cu privire la admiterea pretenţiei de încasare a venitului ratat, în mărime de 13579, 21 lei, şi a dobânzii de întârziere în mărime de 3322,11 lei, deoarece Iordan Ghenadie nu are calitatea de angajator, în speţă, or, acesta a încasat lunar, în calitate de locator, plata pentru darea în locaţiune a automobilului vizat. Intimatul, nu a demonstrat că, suma solicitată, cu titlu de venit ratat, reprezintă câştigul real pe care nu l-a realizat din cauza deteriorării automobilului, fiind beneficiul pe care trebuia în mod normal să-l obțină.

În urma celor expuse mai, se constată că, instanţa de fond, la emiterea hotărârii din 25 septembrie 2023, prin care s-a admis integral acţiunea înaintată de către Iordan Ghenadie împotriva lui Munteanu Andrei privind încasarea prejudiciului cauzat şi a cheltuielilor de judecată, nu a elucidat şi nu a constatat circumstanţele şi probele cauzei; a încasat prejudiciul cauzat din contul lui Munteanu Andrei în beneficiul lui Iordan Ghenadie, fără a se expune asupra argumentului invocat de apelant, referitor la existenţa raporturilor de muncă dintre părţi, şi anume, dacă a fost constatat faptul existenţei raporturilor de muncă şi dacă aceste raporturi existau, în baza căror norme urma a fi examinat prezentul litigiu; pe de altă parte, la materialele cauzei este anexat Ordinul nr. 51 din 21 noiembrie 12016, emis de către S.R.L. „MoldTrans-Tur” cu privire la repararea prejudiciului material ca urmare a accidentului rutier comis, în baza art. 342 al CM, Foaia de parcurs pentru autobuse, seria ***** nr. *****, eliberată lui Munteanu Andrei, de către S.R.L. „MoldTrans- Tur”, pentru ruta ***** - *****, în data de 08.10.2016 -

09.10.2016, procesul-verbal cu privire la contravenţie, Seria MAI nr. *****, anexe la dosar, potrivit cărora se atestă faptul existenţei raporturilor de muncă între părţi, circumstanţe invocate de apelant în instanţa inferioară, care au rămas fără elucidare şi apreciere. Or, fiind odată probate relaţiile de muncă, litigiul urmează a fi examinat prin prisma legislației muncii şi nu a legislaţiei civile.

Totodată, instanța a neglijat faptul, neexistenței raportului juridic litigios, în speţă, dintre Iordan Ghenadie şi Munteanu Mihail, or, la materialele cauzei este anexat contractul de locaţiune nr. 282 din 08.09.2016, unde „Locatorul" Iordan Ghenadie a dat în locaţiune automobilul vizat Societăţii cu Răspundere Limitate „MoldTrans-Tur".

La 30 ianuarie 2024, conform Fișei de repartizare repetată a dosarului, cauza în ordine de apel a fost repartizată spre examinare judecătorului raportor – Nelea Budăi.

La 11 martie 2024, asupra cererii de apel, avocatul Grigorița Andrei în interesele intimatului Iordan Ghenadie, a depus referință, solicitând respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

La 11 martie 2024, reprezentantul intimatului/intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitate „MoldTrans-Tur", administratorul Andrei Cheptea a depus referință, solicitând respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În ședința de judecată, avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei, a solicitat admiterea cererii de apel, în sensul formulat.

În ședința de judecată, avocatul Grigorița Andrei în interesele intimatului Iordan Ghenadie, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond, din motivele expuse în referință.

În ședința de judecată, reprezentantul intimatului/intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitate „MoldTrans-Tur", fiind înștiințat legal, nu s-a prezentat, iar prin referința depusă a solicitat examinarea cauzei în ordine de apel, în lipsa reprezentantului.

În conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. Astfel, Colegiul civil consideră necesar de a examina cauza în lipsa părților neprezente, procedura de citare fiind respectată.

Audiind explicațiile părților prezente la proces, examinând materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate în cererea de apel și în referințe, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, consideră apelul declarat de avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei întemeiat şi care urmează a fi admis, reieşind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil constată că apelul declarat de avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei a fost declarat în termenul stabilit de lege, în condițiile în care hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) a fost pronunțată la 25 septembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 27 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 385 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit art. 8 alin. (1), (2) al Codului civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legislaţia leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Potrivit art. 9 alin. (1) Cod civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.

În corespundere cu art. 10 alin. (1) al Codului civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art. 11 al Codului civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), apărarea dreptului civil se face prin: g) repararea prejudiciilor; l) alte căi prevăzute de lege.

Conform art. 14 alin. (1) și alin. (2) din Cod civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv).

Din materialele cauzei s-a stabilit că la 08.09.2016, Iordan Ghenadie a încheiat cu SRL „Moldtrans-Tur” contractul de locațiune operațional nr. 282, prin care Iordan Ghenadie în calitate de locator a transmis SRL „Moldtrans-Tur” în

calitate de locatar, mijlocul de transport „*****” numărul de înmatriculare *****(f.d. 174-177, Vol. I).

În conformitate cu pct. 3.10. al Contractului de locațiune operațional nr. 282 din 08.09.2016, „Locatorul propune șoferi pe mijlocul de transport transmis în locațiune iar Locatarul îi angajează în lucru cu condiția răspunderii lor conform cerințelor legislației în vigoare.

Conform pct. 3.11. al Contractului de locațiune operațional nr. 282 din 08.09.2016, „Locatorul”, prin persoana șoferilor săi, răspunde de starea tehnică și integritatea mijlocului de transport dat în locațiune. Locatorul restituie integral Locatarului daunele rezultate de pe urma încălcării de către șoferii săi a prevederilor prezentului contract, a actelor normative a RM, sau în temeiul altor circumstanțe legate de exploatarea mijlocului de transport și pagubele rezultate de pe urma tuturor încălcărilor, inclusiv și a acțiunilor vamale, iar în caz de accident, deteriorarea mijlocului de transport. De asemenea, va efectua reparația lui din surse proprii și va duce răspundere materială pentru pagube pricinuită terțelor persoane.

La 09.10.2016, ora 07:05 conducătorul autobuzului de model „*****” numărul de înmatriculare *****a comis un accident rutier, tamponând un autoturism de model „*****” cu numărul de înmatriculare ***** pe traseul *****-*****, km ***** în apropierea satului *****raionul Telenești care era condus de șoferul Buzgan Serghei.

Prin decizia agentului constatator din 17.10.2016, Munteanu Andrei a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată o pedeapsă contravențională sub formă de amendă în mărime de 40 u.c. (echivalentul a 800 lei) și 6 puncte de penalizare, care nu a fost contestată de către Munteanu Andrei.

Autovehiculul de model „*****” numărul de înmatriculare *****îi aparține cu drept de proprietate lui Iordan Ghenadie, iar la momentul producerii accidentului rutier, automobilul deteriorat se afla în posesia și folosința SRL „Moldtrans-Tur”.

De asemenea, a fost stabilit că, Munteanu Andrei este angajatul SRL „Moldtrans-Tur”, după cum rezultă inclusiv din ordinul nr. 51 emis de angajator, prin care s-a propus lui Munteanu Andrei să restituie în mod benevol prejudiciul material în mărime de 63.821,65 lei, conform Raportului de evaluare a pagubei nr. 2701/10 A din 3.11.2016, întocmit de SRL „Exauto-Plus” pentru deteriorarea autobuzului *****, numărul de înmatriculare *****.

Totodată, Colegiul civil atestă că pe ordinul menționat Munteanu Andrei a indicat că cu suma la momentul dat nu este de acord pentru că la autoservice și la cumpărarea pieselor a fost împreună cu stăpânul microbuzului pentru a repara mașina, unde i s-a calculat 16000 lei, dintre care a achitat suma de 5000 lei, de la început a fost înțelegerea, dar ulterior și-a schimbat părerea (f.d. 25, verso, Vol. I).

De asemenea, Colegiul civil reține că prin cererea de chemare în judecată reclamantul/intimat Iordan Ghenadie a confirmat calitatea lui Munteanu Andrei de angajat al SRL „Moldtrans-Tur”.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 1707 din 19.11.2018, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciar, expert Cechin Adrian, costul reparației automobilului marca *****, numărul de înmatriculare*****, constituie suma de 70120 (șaptezeci mii una sută două zeci) lei.

La 22 noiembrie 2017, Iordan Ghenadie a depus o cerere de chemare în judecată, cu concretizările ulterioare, împotriva lui Munteanu Andrei privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 25 septembrie 2023, a admis cererea de chemare în judecată depusă de Iordan Ghenadie împotriva lui Munteanu Andrei, intervenient accesoriu SRL „MoldTrans-Tur” privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Munteanu Andrei, în beneficiul lui Iordan Ghenadie prejudiciul material cauzat, în mărime de 65 120,00 (șaizeci și cinci mii o sută douăzeci, 00) lei, prejudiciul material sub formă de venit ratat în mărime de 13 579,21 (treisprezece mii cinci sute șaptezeci și nouă, 21) lei, dobândă de întârziere în mărime de 3 322,11 (trei mii trei sute douăzeci și doi, 11) lei, costul cheltuielilor de efectuare a expertizei de 2 100,00 (două mii o sută, 00) lei și costul cheltuielilor de asistență juridică de 4 000, 00 (patru mii, 00) lei. S-a încasat de la Munteanu Andrei în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 2 460,64 (două mii patru sute șaizeci, 64) lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei a contestat-o cu apel, invocând argumentele menționate *supra.*

Astfel, Colegiul civil consideră ca fiind greșite concluziile instanței de fond cu privire la existența răspunderii delictuale civile, dar nu existența răspunderii materiale a salariatului.

Conform art. 2 al Codului civil (în redacția legii pînă la 01.03.2018), (1) Legislaţia civilă determină statutul juridic al participanţilor la circuitul civil, temeiurile apariţiei dreptului de proprietate şi modul de exercitare a acestuia, reglementează obligaţiile contractuale şi de altă natură, alte raporturi patrimoniale şi personale nepatrimoniale conexe lor. (2) Raporturile familiale, locative, raporturile de muncă, de exploatare a resurselor naturale şi de protecţie a mediului înconjurător, ce corespund prevederilor alin.(1), sînt reglementate de prezentul cod şi de alte legi.

În corespundere cu art. 2 al Codului muncii, (1) Prezentul cod reglementează totalitatea raporturilor individuale şi colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicţia muncii, precum şi

alte raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă. (2) Prezentul cod se aplică şi raporturilor de muncă reglementate prin legi organice şi prin alte acte normative. (3) În cazul în care instanţa de judecată stabileşte că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat şi angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislaţiei muncii.

Potrivit art. 336 din Codul muncii, pentru prejudiciul cauzat angajatorului, salariatul poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel

Conform art. 337 alin. (2) din Codul muncii, (2) Salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art. 338.

Potrivit art. 338 alin. (1) din Codul muncii, (1) Salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când: a) între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art. 339). c) prejudiciul a fost cauzat în urma acţiunilor sale culpabile intenţionate, stabilite prin hotărîre judecătorească; f) în conformitate cu legislaţia în vigoare, salariatului îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligaţiilor de muncă.

În conformitate cu art. 339 din Codul muncii, (1) Contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vârsta de 18 ani şi care deţine o funcţie sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise. (2) Nomenclatorul funcţiilor şi lucrărilor menţionate la alin.(1), precum şi contractul-tip cu privire la răspunderea materială individuală deplină, se aprobă de Guvern.

Astfel, Colegiul civil notează că instanța de fond, greșit a constatat că pretenția reclamantului/intimat Iordan Ghenadie privind repararea prejudiciului față de Munteanu Andrei derivă din contractul de locațiune, or, din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că accidentul rutier s-a produs în timpul programului de muncă şi în legătură cu activitatea de șofer prestată de Munteanu Andrei, fapt confirmat atât prin foaia de parcurs pentru autobuse, seria ***** nr. *****, eliberată acestuia de către SRL ,,MoldTrans- Tur”, pentru ruta *****-*****, la 08.10.2016 - 09.10. 2016, cât și prin procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI nr. *****.

Conform art. 45 al Codului muncii, contractul individual de muncă este înţelegerea dintre salariat şi angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcţie, să respecte regulamentul intern al unităţii, iar angajatorul se obligă să-i asigure condiţiile de muncă

prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum şi să achite la timp şi integral salariu.

Prin urmare, Colegiul civil consideră ca fiind întemeiate afirmațiile apelantului cu privire la faptul că acțiunea este îndreptată față de un pârât necorespunzător, Colegiul civil apreciind ca fiind eronată concluzia instanței de fond privind încasarea sumelor revendicate de către Iordan Ghenadie din contul pârâtului/apelant Munteanu Andrei, care la momentul producerii accidentului rutier era angajat în calitate de șofer la SRL „MoldTrans-Tur”.

Or, potrivit art. 514 din Codul civil (în vigoare la data apariției situației juridice), obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Astfel, la caz, deși Iordan Ghenadie, face trimitere la contractul de locațiune operațional nr. 282 din 08.09.2016, reținut de instanța de fond, în susținerea poziției cu privire la faptul că nu sunt prezente elementele răspunderii materiale ale salariatului faţă de angajator, dar a răspunderii delictuale civile, Colegiul civil reține că contractul a fost semnat de către Iordan Ghenadie și SRL „Moldtrans-Tur” și produce efecte între semnatarii contractului, prevederile contractuale menționate nefiind opozabile lui Munteanu Andrei și nu pot prevala față de raporturile de muncă documentate.

Prin urmare, între Iordan Ghenadie și Munteanu Andrei, nu au fost instituite relații contractuale, iar accidentul rutier, vinovat de care se face Munteanu Andrei, după cum s-a menționat *supra*, s-a produs în timpul programului de muncă şi în legătură cu activitatea de șofer prestată de Munteanu Andrei la SRL „Moldtran-Tur”, care a și deținut automobilul vizat în accident în locațiune. Astfel, Munteanu Andrei s-a aflat sub jurisdicția legislației muncii.

Cu privire la afirmațiile apelantului Munteanu Andrei precum că față de acesta nu poate fi aplicată răspunderea materială deplină a salariatului, contractul de răspundere materială fiind nul, depășesc obiectul de examinare a prezentei acțiuni, or, la caz acțiunea a fost îndreptată de către Iordan Ghenadie către persoana fizică care a cauzat accidentul rutier - Munteanu Andrei, dar nu de către angajator împotriva angajatului salariat.

Pe cale de consecință sunt neîntemeiate și solicitările înaintate față de Munteanu Andrei privind încasarea prejudiciul material sub formă de venit ratat în mărime de 13579,21 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 3322,11 lei.

Mai mult, Colegiul civil ține să menționeze că conform art. 14 al Codului civil, (1) persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv),

precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat). (3) Dacă cel care a lezat o persoană într-un drept al ei obţine ca urmare venituri, persoana lezată este în drept să ceară, pe lîngă reparaţia prejudiciilor, partea din venit rămasă după reparaţie.

În contextul celor elucidate, instanţa de apel accentuează că venitul ratat constituie lipsa obţinerii unor foloase patrimoniale pe care partea vătămată (creditorul) le-ar fi obţinut, lipsa de sporire a patrimoniului, deşi acesta putea şi trebuia să sporească, dacă nu ar fi fost săvîrşită fapta ilicită. Totodată, evaluarea despăgubirilor plătite în calitate de venit ratat se va efectua în funcţie de mai multe criterii. Creditorul trebuie să dovedească posibilitatea obiectivă, reală şi nu închipuită, a obţinerii unor venituri, luând în consideraţie conjunctura dintre cerere şi ofertă pe piaţa de mărfuri şi servicii, concurenţa, existenţa resurselor materiale şi forţei de muncă necesare realizării activităţii sale productive, comerciale. Lipsa vreuneia din condiţiile enumerate ar avea ca rezultat o simplă coincidenţă în timp a pierderilor cu micşorarea volumului realizărilor de către creditor, dar nu ratarea unui venit prin vina debitorului.

Prin urmare, suma de 13579,21 lei, nu reprezintă suma venitului ratat, or, venitul ratat nu poate fi calculat ca fiind ceva iluzoriu şi care ar fi un rezultat cert şi dependent de activitatea de întreprinzător desfăşurată anterior.

Conform art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil, obligaţiilor pecuniare li se aplică dobînzi pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Iar pentru curgerea de drept a dobînzilor de întîrziere se cer a fi îndeplinite următoarele condiţii: - obligaţia debitorului să constea în plata unei sume de bani; - obligaţia să fie lichidă, adică dobînzile curg de drept numai în cazul în care cuantumul sumei datorate este precis determinat ; - obligaţia să fie exigibilă - numai dacă datoria debitorului a ajuns la scadenţă şi nu a fost executată, creditorul este îndreptat la plata sumei de bani şi a dobînzilor de întîrziere.

La caz, însă aceste condiții nu sunt îndeplinite, deoarece acțiunea a fost îndreptată față de pârâtul necorespunzător.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut cîştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din

pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Avînd în vedere prevederile menționate, Colegiul civil va respinge ca neîntemeiată și cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată compuse din cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare, acestea rămânând pe seama reclamantului/intimat.

Totodată, Colegiul civil va dispune încasarea de la Iordan Ghenadie în beneficiul lui Munteanu Andrei a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 2100 (două mii o sută) lei, conform ordinului de plată nr. 341688750 lei din 16.01.2024, achitate la depunerea cererii de apel.

În final, Colegiul civil învederează concluzia că instanța de fond injust a adoptat soluția, astfel că cererea de apel înaintată de avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei, urmează a fi admisă, cu casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Admite apelul declarat de avocatul Alexei Elena în interesele lui Munteanu Andrei.

Casează hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 25 septembrie 2023, și adoptă o nouă hotărâre prin care:

Respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Iordan Ghenadie împotriva lui Munteanu Andrei, intervenient accesoriu SRL „MoldTrans-Tur” privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Încasează de la Iordan Ghenadie în beneficiul lui Munteanu Andrei cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 2100 (două mii o sută) lei.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ina Dutca